

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/62/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713202124
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3713202124.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa V. W., bytom B. XXX proti odporkyni F. W., bytom B. č. XXX, zastúpenej JUDr. X. N., advokátkou, so sídlom B. Z., E. XX/XX, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom - maloletej I. W., nar. XX.XX.XXXX a maloletému B. W., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny B. Z., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 19. marca 2013, č.k. 10P/16/2013-39, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím rozsudkom návrh navrhovateľa na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom, pochádzajúcim z manželstva, na čas po rozvode, zamietol. Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k záveru, že medzi účastníkmi konania pretrvávajú nezhody, ktoré sú však iba prechodného charakteru s možnou perspektívou obnovenia vzťahov, sú riešiteľné a odstrániteľné. V konaní mal za preukázané, že harmonické fungovanie manželstva narušil odchod navrhovateľa za prácou do I., manželia spolu trávili málo času, prestali vzájomne komunikovať, riešiť problémy, výchovu detí, chod domácnosti, ako aj intímne sa stýkať. Vzťahy narušilo aj podozrenie navrhovateľa z nevery odporkyne, ktorú odporkyňa poprela, pričom bolo nepochybné, že udržiavala kontakt s iným mužom, čo opodstatnene vyvolávalo u navrhovateľa pochybnosti a narušovalo jeho dôveru voči odporkyni. Nezhody medzi účastníkmi vyústili do nadviazania mimomanželskej známosti navrhovateľom. Napriek uvedeným zisteniam, okresný súd nedospel k záveru, že by manželstvo účastníkov bolo vážne rozvrátené, že toto manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a že príčina, pre ktorú došlo k narušeniu ich vzťahov by bola neodstrániteľná. Mal za to, že dočasnú krízu v manželstve by obaja účastníci mali riešiť vzájomnou konzultáciou, prehĺbením vzájomnej dôvery a odstránením nezodpovedného ľahkomyselného postoja k manželstvu. Je totiž v záujme maloletých detí, aby vyrastali v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance, harmónie, a aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti. Mal za to, že rozvod manželstva by bol v rozpore so záujmami maloletých detí. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 23 ods. 1, 2 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 144 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich právo náhradu.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a jeho návrhu na rozvod manželstva vyhovel. Uviedol, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa sa jeho vzťahy s odporkyňou zhoršili, začalo dochádzať k väčším nedorozumeniam, hádkam, napätiu a odporkyňa si na svoju obranu volá na pomoc svojich rodičov, schováva mu kľúče od auta a podobne. Dôvodil, že odporkyňa do vzájomných konfliktov zaťahuje ich deti, rozpráva im, že si našiel priateľku a že ich už neľúbi, čo sa ho veľmi dotýka. Deklaroval svoj záujem maximálne sa deťom venovať, tráviť s nimi svoj voľný čas, večer sa s nimi hrať, uspávať ich, čítať im rozprávky. Ďalej uviedol, že nie je presvedčený o tom, že odporkyňa nemá svojho priateľa, už ho to nezaujíma. Z dôvodu, že nechcel, aby svedkami ich konfliktov boli maloleté deti, rozhodol sa opustiť

spoločnú domácnosť a presťahoval sa do nájomného bytu. Ďalej uviedol, že si nevie predstaviť, že by s odporkyňou opätovne začal spolu žiť, necíti k nej lásku, naopak, chce začať nový život v spoločnej domácnosti s priateľkou, s ktorou si plánuje po rozvoде založiť rodinu. Pokiaľ ide o maloleté deti, má ich veľmi rád, záleží mu na nich, a preto sa bude snažiť maximálne podieľať na ich výžive podľa svojich schopností a možností.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Uviedla, že s navrhovateľom riadne spoločne žili, venovali sa deťom, spoločne hospodárili, zriadili si bývanie, ona si našla prácu a v podstate im nič nechýbalo, kým si navrhovateľ nenašiel priateľku. Nepopierala, že sa aj pohádali, boli to však zvady bežné ako v iných manželstvách. Tvrdila, že navrhovateľ si našiel priateľku, ktorú známosť tajil a začal ju upodozrievať z nevery, z ktorého dôvodu sa začali hádať a vzájomne osočovať, pričom ona ho nikdy nepodviedla a urážalo ju, že jej neverí. Ďalej uviedla, že poslednou dobou sa správanie navrhovateľa zmenilo, opäť jej začal pomáhať, netvrdila, že je všetko v poriadku, ale uviedla, že obaja potrebujú čas. Zdôraznila, že rozvod manželstva by bol v rozpore so záujmami ich maloletých detí a rozvrat medzi nimi nie je hlboký a trvalý. Jedná sa o prvé vážne nezhody, ktoré sa dajú riešiť. Zdôraznila, že manželstvo a ani navrhovateľ jej nie sú ľahostajné, vidí, že navrhovateľ sa so situáciou nevie vyrovnáť, preto navrhovala prerušenie konania. Tvrdila, že navrhovateľ nevie, čo by chcel, ona mu nie je ľahostajná, ani deti a do uvedenej známosťi riadne žili, intímne sa stýkali, vychovávali deti, hospodárili spolu. Po zamietnutí návrhu na rozvod manželstva navrhovateľovi zrejme niekto poradil, aby sa odsťahoval, aby jej zrušil prístup na jeho účet, no napriek tomu nevidí dôvod na rozvod manželstva. Poprela, že by mala nejakú známosť, nikdy navrhovateľa nepodviedla, naopak, myslí si, že on svoju neveru schováva za jej neveru. Zdôraznila, že sa vzali v kostole a nemysli si, že je potrebné riešiť nezhody rozvodom. Podľa jej názoru, navrhovateľ potrebuje viac času, aby sa ich vzťahy upravili.

Dňa 30.07.2013 odporkyňa doručila súdu svoje vyjadrenie, v ktorom uviedla, že situácia v rodine sa zmenila, nakoľko navrhovateľ sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti, prenajal si byt v Považskej Bystrici, kde býva so svojou priateľkou a ona sa spolu s deťmi z trvalého bydliska tiež odsťahovala do podnájmu v Považskej Bystrici. Z tohto dôvodu svoje rozhodnutie prehodnotila a došla k záveru, že už ani ona nevidí možnosť a nemá záujem na obnovení spolužitia s navrhovateľom a nechce žiť s ním v spoločnej domácnosti. Pripojila sa k návrhu na rozvod manželstva a žiadala, aby Krajský súd v Trenčíne ich manželstvo rozviedol a rozhodol o právach a povinnostiach k maloletým deťom.

Krajský súd prejednal vec podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p., vo veci nariadil pojednávanie, zopakoval výsluch navrhovateľa, vyjadrenie zástupkyne odporkyne a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľka, ktorá bola na pojednávanie odvolacieho súdu predvolaná, sa pojednávania nezúčastnila, svoju neúčast' ospravedlnila prostredníctvom zástupkyne z dôvodu pracovných povinností, pojednávania sa nezúčastnil kolízny opatrovník maloletých detí, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil, obaja súhlasili s tým, aby odvolací súd pojednával v ich neprítomnosti. Odvolací súd s poukazom na § 101 ods. 2 O.s.p. uskutočnil pojednávanie a vo veci rozhodol.

Navrhovateľ pred odvolacím súdom uviedol, že trvá na rozvoде manželstva účastníkov, toto nie je možné zachovať, nakoľko on i odporkyňa majú známosť s iným partnerom. Žiadal, aby odvolací súd ohľadne úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom prevzal úpravu opatrovanského súdu, ktorý zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti odporkyne a jemu uložil mu povinnosť prispievať na ich výživu pre mal. I. sumou po 180 Eur mesačne a pre mal. B. po 150 Eur mesačne. Navrhovateľ ďalej uviedol, že účastníci nežijú v spoločnom dome od februára 2013 a za žiadnu cenu nie je ochotný manželstvo obnoviť, je presvedčený o nevere odporkyne, pričom z počiatku jej neveru odpustil. Odporkyňa vo vzťahu s iným mužom pokračovala a tento vzťah udržiava aj v súčasnosti.

Zástupkyňa odporkyne pred odvolacím súdom uviedla, že súhlas s návrhom na rozvod manželstva, nachádzajúci sa na č.l. 47 súdneho spisu nepísala odporkyňa, pripravil ho navrhovateľ a odporkyňa ho len na výzvu jeho právneho zástupcu podpísala. V prípade rozvodu manželstva súhlasila s prevzatím úpravy opatrovanského súdu ohľadne práv a povinností k maloletým deťom, navrhla však, aby súd upravil styk navrhovateľa s deťmi tak, že navrhovateľ má právo stretávať sa s deťmi počnúc dňom 14.10. v dňoch pondelok, utorok, streda, štvrtok tak, že si deti prevezme každý deň o 7.30 hod. pred bytom matky a odovzdá ich matke o 17.00 hod., v piatok si deti prevezme o 7.30 hod. a odovzdá ich najbližšiu nedeľu o 17.00 hod. s tým, že tento cyklus styku odporcu s deťmi sa bude pravidelne opakovať každé tri týždne. Zástupkyňa odporkyne výslovne poprela, že by odporkyňa udržiavala v súčasnosti alebo v minulosti známosť s iným mužom. Uviedla, že odporkyňa je zo situácie veľmi nešťastná a pokiaľ by to bolo možné, najradšej by manželstvo zachovala.

Navrhovateľ s úpravou styku s maloletými deťmi nesúhlasil, tvrdil, že sa jedná pre neho o nevyhovujúci stav, nakoľko vykonáva náročnú prácu a potrebuje si oddýchnuť a na dohodu o úprave jeho styku s deťmi tak, ako navrhovala odporkyňa, nepristúpi, pretože je to pre neho príliš široký rozsah styku.

Podľa § 23 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj spoločenský účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinnosti manželov podľa § 18 a § 19.

V ust. § 23 Zákona o rodine je uvedená všeobecná hmotnoprávna podmienka na rozvod manželstva, ktorou je existencia vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi spôsobujúca nemožnosť plnenia účelu manželstva a kumulatívne neexistencia ďalšej perspektívy obnovenia manželského spolužitia. Rozvrat vzťahov medzi manželmi musí byť kvalifikovaný, nestačí akýkoľvek rozvrat, pričom intenzita rozvratu manželstva musí byť vysoká a pre konštatovanie vážnosti rozvratu sa tento musí javiť ako nezmeniteľný a nenapraviteľný. Kumulatívne ku kvalifikovanému rozvratu spôsobujúcemu nemožnosť ďalšieho plnenia účelu manželstva, nesmie existovať ďalšia perspektíva obnovenia manželského spolužitia, t.j. napríklad jednoznačná nemožnosť obnovenia citovaných väzieb, dlhodobé oddelené spolužitie manželov so samostatnými domácnosťami, dlhé trvanie mimomanželských známostí s plánmi ďalšieho vzájomného spolužitia a podobne. Z ojedinelého porušenia manželských povinností jedného z manželov a z niektorých, hoci amorálnych činov manželov, však nemožno vyvodiť záver o bezperspektívnosti obnovenia vzťahov a spolužitia. Povinnosťou súdu je podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia zistiť príčiny, ktoré viedli k vzniku vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi, ktoré zisťuje predovšetkým výsluchom manželov. Keďže súd musí pri rozhodovaní o rozvode prihliadať na všetky príčiny, ktoré sa na rozvrate vzťahov podieľali, nesmie sa obmedzovať len na skúmanie poslednej príčiny, ktorá viedla k bezprostrednému rozhodnutiu podať návrh na rozvod a ani na tzv. základnú príčinu, ktorá je najmarkantnejšia a javí sa ako najvýraznejšia pre rozvrat vzťahov manželov. Je potrebné tiež uviesť, že aj keď existuje dohoda manželov o rozvode manželstva a obaja manželia s rozvodom súhlasia (z obsahu spisu nie je doposiaľ zrejmé, či k takejto dohode medzi účastníkmi vôbec došlo), súd nezbavuje povinnosti zistiť príčiny a existenciu vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi, keďže Zákon o rodine upravuje rozvod len na základe objektívnej existencie kvalifikovaného rozvratu vzťahov ako jediného dôvodu pre rozvod manželstva a nie na základe dohody ako v niektorých liberálnejších krajinách.

V danej veci navrhovateľ označil za príčinu rozvratu manželstva skutočnosť, že odporkyňa nadviazala v priebehu ich manželstva, v čase, keď on bol pracovne v zahraničí, známosť s iným mužom, ktorá doposiaľ trvá. Najskôr odporkyne neveru odpustil, pokiaľ však v známosti s iným mužom pokračovala, nevedel jej túto skutočnosť odpustiť a i on nadviazal známosť s inou ženou, s ktorou od februára 2013 žije v spoločnej domácnosti.

Odporkyňa v priebehu konania i prostredníctvom svojej zástupkyne rozhodne poprela, že by mala známosť s iným mužom a tvrdila, že navrhovateľa nikdy nepodviedla. Podľa jej tvrdení, je príčinou

rozvratu manželstva známosť navrhovateľa s inou ženou. Vyjadрила záujem na obnovení spolužitia s navrhovateľom, čo je i v záujme ich maloletých detí.

Odvolaací súd nemá pochybnosti o tom, že vzťahy účastníkov sú vážne narušené, títo minimálne od februára 2013 nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spoločne, intímne sa nestýkajú viac ako rok, minimálne navrhovateľ má známosť s inou ženou, podieľajú sa spolu na výchove maloletých detí, ktoré boli rozsudkom súdu zverené do osobnej starostlivosti odporkyne a navrhovateľovi bola uložená povinnosť prispievať na ich výživu. Javí sa potom, že manželstvo účastníkov si neplní základné funkcie manželstva - funkciu ekonomickú, funkciu biologickú, funkciu vzájomnej podpory a pomoci, čiastočne funguje výchovná funkcia (navrhovateľ uvádzal, že chodil deťom čítať rozprávky, navštevuje ich). Odporkyňa sa však na pojednávaní odvolacieho súdu nezúčastnila a vzhľadom na to, že sa súd v danej veci rozhoduje o osobnom stave účastníkov, bol nevyhnutný jej výsluch ako účastníčky konania k tvrdeniam navrhovateľa a predovšetkým k ustáleniu príčiny rozvratu manželstva účastníkov. Obaja účastníci ako príčinu rozvratu ich manželstva uvádzali neveru druhého z partnerov, pričom odporkyňa rozhodne svoju neveru popierala a vyjadrovala, prostredníctvom svojej zástupkyne, záujem na obnovení spolužitia.

Za týchto okolností danej veci nemohol odvolací súd rozhodnúť inak, ako rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie s tým, aby súd po opätovnom výsluchu účastníkov konania a vykonaní dôkazov, ktoré účastníci navrhnu na preukázanie svojich tvrdení, starostlivo uvážil, či v manželstve účastníkov skutočne nastalo tak vážne narušenie a trvalý rozvrat ich vzťahov, že nie je daný žiaden predpoklad pre obnovenie ich manželského spolužitia, a to predovšetkým s prihliadnutím na názor odporkyne, ktorá má záujem obnoviť manželské spolužitie účastníkov. V prípade, že súd dospeje k záveru, že rozvrat manželstva účastníkov je vážny a trvalý, obnovenie ich spolužitia je vylúčené a sú tak splnené predpoklady pre rozvod manželstva podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, musí zisťovať príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahu medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliadať. Ustálenie príčiny rozvratu manželstva účastníkov vyžaduje ďalšie dokazovanie vzhľadom k rozporným tvrdeniam účastníkov, keď navrhovateľ tvrdí, že príčinou rozvratu manželstva bola nevera odporkyne a odporkyňa jeho tvrdenie rozhodne popiera, tvrdí, že mu nikdy neverná nebola a naopak tvrdí, že príčinou rozvratu ich manželstva je nadviazanie známosťi s inou ženou navrhovateľom. V prípade, že súd dospeje k záveru, že návrh na rozvod manželstva je dôvodný a zistí príčinu rozvratu manželstva, s poukazom na § 113 O.s.p. rozhodne o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, a to jednak o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov, o výške výživného, ako i o úprave styku rodiča, ktorému deti nebudú zverené do osobnej starostlivosti s deťmi, ktorej úpravy sa odporkyňa domáha.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.